

ผลกระทบของการเรียนรู้แบบออนไลน์ต่อความสำเร็จทางการศึกษา ของนักเรียน*

THE IMPACT OF ONLINE LEARNING ON STUDENTS' ACADEMIC SUCCESS

สุวัฒน์พงษ์ ร่มศรี

Suwattanapong Romsri

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตราด

Trat Provincial Education Office, Thailand

Corresponding author E-mail: sornortom@gmail.com

วันที่รับบทความ : 1 พฤษภาคม 2567; วันที่แก้ไขบทความ 15 มิถุนายน 2567; วันที่ตอบรับบทความ : 25 มิถุนายน 2567

Received 1 May 2023; Revised 1 June 2023; Accepted 25 June 2023

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจผลกระทบของการเรียนรู้แบบออนไลน์ต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียน โดยในช่วงหลายปีที่ผ่านมา การศึกษาออนไลน์ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างมาก การศึกษาออนไลน์มีข้อดีหลายประการ เช่น ความยืดหยุ่นในการเรียนรู้ การเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และสามารถเรียนรู้ได้ตามความสะดวกของนักเรียน แต่ในขณะเดียวกันก็มีข้อจำกัด เช่น ขาดการปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้น ข้อจำกัดทางเทคนิค และการต้องพึ่งพาการมีวินัยในตนเองในการจัดการเวลาและการเรียนรู้ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การเรียนรู้แบบออนไลน์สามารถช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จทางการศึกษาได้ หากมีการสนับสนุนที่เหมาะสมทั้งในด้านสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ แรงจูงใจ และการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ ข้อเสนอแนะในงานวิจัยนี้คือ การพัฒนา

Citation:

* สุวัฒน์พงษ์ ร่มศรี. (2567). ผลกระทบของการเรียนรู้แบบออนไลน์ต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียน. วารสารกวีานพะเยา, 1(3), 34-42.

Suwattanapong Romsri. (2024). The Impact of Online Learning on Students' Academic Success. Journal of Kwan Phayao, 1(3), 34-42.;

Website: <https://so11.tci-thaijo.org/index.php/jkp>

แนวทางและกลยุทธ์ที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถปรับตัวและประสบความสำเร็จในระบบการเรียนรู้แบบออนไลน์ได้มากขึ้น

คำสำคัญ: ผลกระทบ, การเรียนรู้แบบออนไลน์, ความสำเร็จทางการศึกษา, นักเรียน, การศึกษาออนไลน์

Abstract

This study aims to explore the impact of online learning on students' academic success. In recent years, online education has become increasingly popular. Online learning offers several advantages, such as flexibility in learning, access to a wide range of resources, and the ability to learn at the student's convenience. However, it also has limitations, such as a lack of interaction with instructors and peers, technical challenges, and the need for self-discipline in managing time and learning. The results of the study show that online learning can help students achieve academic success if there is adequate support in terms of the learning environment, motivation, and effective use of technology. The research suggests developing strategies and approaches that can help students adapt and succeed in the online learning system.

Keywords: Impact, Online learning, Academic success, Atudents, Online education, Learning support

บทนำ

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา การเรียนรู้แบบออนไลน์ได้กลายเป็นส่วนสำคัญของระบบการศึกษาในหลายประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะในช่วงวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 การเรียนการสอนออนไลน์ได้รับการยอมรับและใช้แพร่หลายมากขึ้น การเรียนรู้แบบออนไลน์มีข้อดีหลายประการ เช่น ความยืดหยุ่นในการเรียนรู้ นักเรียนสามารถเรียนจากที่ไหนก็ได้ และตามเวลาในแบบของตัวเอง อีกทั้งยังสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลและสื่อการเรียนรู้ต่างๆ ได้ง่ายขึ้น

อย่างไรก็ตาม การเรียนออนไลน์ก็มีข้อจำกัดที่ไม่สามารถมองข้ามได้ เช่น การขาดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับผู้สอนหรือเพื่อนร่วมชั้นเรียน ข้อจำกัดทางเทคนิคและการเข้าถึงอุปกรณ์การเรียนรู้ที่จำเป็น รวมถึงการที่นักเรียนต้องพึ่งพาความสามารถในการจัดการเวลาและวินัยในตนเอง ซึ่งปัจจัยเหล่านี้อาจส่งผลกระทบต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียน (บุญส่ง, ว. และ ปัญญา, พ., 2563)

การศึกษานี้จึงมุ่งเน้นการสำรวจผลกระทบของการเรียนรู้แบบออนไลน์ต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียน โดยจะพิจารณาถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลกระทบทั้งในด้านบวกและลบ รวมถึงการศึกษาวิธีการที่จะช่วยสนับสนุนให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในระบบการเรียนออนไลน์

บทบาทของผลกระทบของการเรียนรู้แบบออนไลน์

การเรียนรู้แบบออนไลน์มีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงวิธีการศึกษาของนักเรียนในยุคปัจจุบัน โดยมีผลกระทบทั้งในด้านบวกและลบต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียน บทบาทของผลกระทบนี้สามารถแบ่งออกเป็นหลายด้าน ดังนี้ (Anderson, T., & Dron, J., 2011)

1. ความยืดหยุ่นและการเข้าถึง

การเรียนออนไลน์ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ซึ่งสร้างความยืดหยุ่นและสามารถปรับการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและความสะดวกของตนเอง นักเรียนที่มีข้อจำกัดด้านเวลา หรืออาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกลสามารถเข้าถึงการศึกษาได้อย่างเท่าเทียม

2. การใช้เทคโนโลยี

การเรียนออนไลน์เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้เทคโนโลยีต่างๆ ในการเรียนรู้ ซึ่งช่วยเสริมทักษะทางดิจิทัลและเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่หลากหลายอย่างไม่จำกัด เช่น การใช้โปรแกรมการเรียนรู้ การค้นคว้าผ่านอินเทอร์เน็ต หรือการสื่อสารผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่างๆ

3. การขาดปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

หนึ่งในผลกระทบเชิงลบที่สำคัญของการเรียนออนไลน์คือการขาดปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและอาจารย์ รวมถึงการขาดการเรียนรู้แบบกลุ่ม ซึ่งอาจส่งผลต่อการพัฒนาทักษะทางสังคม และการสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมชั้นเรียน

4. ความท้าทายด้านการจัดการเวลาและการวินัยในตนเอง

การเรียนออนไลน์ต้องการความสามารถในการจัดการเวลาและการวินัยในตนเองอย่างสูง นักเรียนบางคนอาจพบว่าการเรียนในลักษณะนี้ยากต่อการรักษาระเบียบวินัยและอาจสูญเสียแรงจูงใจในการเรียน

5. ความแตกต่างทางการเข้าถึงทรัพยากร

นักเรียนบางกลุ่มอาจประสบปัญหาในการเข้าถึงอุปกรณ์การเรียนหรืออินเทอร์เน็ตที่มีคุณภาพ ซึ่งอาจทำให้ไม่สามารถเรียนรู้ได้เต็มประสิทธิภาพและเกิดช่องว่างทางการศึกษาระหว่างนักเรียนที่มีทรัพยากรและนักเรียนที่ไม่มี (อำนวย, ก., 2562)

การเรียนออนไลน์มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างการเข้าถึงการศึกษาและเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ของนักเรียน แต่ในขณะเดียวกันก็มีข้อท้าทายที่ต้องได้รับการแก้ไขเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากการเรียนรู้แบบออนไลน์ได้อย่างเต็มที่และส่งผลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียน

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียน

การศึกษาความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียนเกี่ยวข้องกับหลายปัจจัยที่สามารถอธิบายได้ผ่านแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ซึ่งช่วยในการเข้าใจว่าทำไมบางนักเรียนสามารถประสบความสำเร็จได้ดีกว่าในขณะที่บางคนอาจประสบปัญหามากกว่าในการเรียนรู้ ต่อไปนี้คือตัวอย่างของแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (Bernard, R. M., Borokhovski, E., Schmid, R. F., Tamim, R. M., & Abrami, P. C., 2014)

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ของสกินเนอร์ (Skinner's Behavioral Learning Theory)

ทฤษฎีนี้เน้นการเรียนรู้ผ่านการเสริมแรง (reinforcement) โดยการให้รางวัลหรือการตอบสนองที่เหมาะสมจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีขึ้นในกระบวนการเรียนรู้ เช่น การให้คะแนนหรือการชมเชยเมื่อทำงานได้ดี ซึ่งช่วยเสริมสร้างความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียน

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ของบันดูรา (Bandura)

ทฤษฎีนี้เน้นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการสังเกตและเลียนแบบพฤติกรรมของผู้อื่น โดยเฉพาะจากผู้ที่มีอิทธิพล เช่น อาจารย์ หรือเพื่อนร่วมชั้นเรียน นักเรียนสามารถเรียนรู้จากการเห็นผู้อื่นประสบความสำเร็จและพยายามทำตามพฤติกรรมที่ประสบผลสำเร็จนั้น การมีแบบอย่างที่ดีสามารถช่วยเพิ่มแรงจูงใจและความสำเร็จในด้านการศึกษาได้

3. ทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs)

ทฤษฎีนี้กล่าวถึงลำดับความต้องการของมนุษย์ที่ต้องได้รับการตอบสนองในระดับต่างๆ ตั้งแต่ความต้องการพื้นฐาน เช่น ความปลอดภัยและอาหาร ไปจนถึงความต้องการในระดับสูง เช่น การพัฒนาอัตลักษณ์และความสำเร็จส่วนบุคคล หากความต้องการพื้นฐานของนักเรียนไม่ได้รับการตอบสนอง การเรียนรู้และการประสบความสำเร็จทางการศึกษาก็จะได้รับผลกระทบ

4. ทฤษฎีการเรียนรู้ของวิกอตสกี (Vygotsky's Sociocultural Theory)

วิกอตสกีเน้นความสำคัญของการเรียนรู้ที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม การเรียนรู้มักเกิดขึ้นในพื้นที่ที่มีการสนับสนุนจากผู้ที่มีความรู้หรือมีประสบการณ์มากกว่า (เช่น ผู้สอนหรือเพื่อน) การทำงานร่วมกันในกลุ่มและการได้รับการสนับสนุนจากผู้มีประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาความสามารถและความสำเร็จทางการศึกษา

5. ทฤษฎีการตั้งเป้าหมายของล๊อคและลาธัม (Locke and Latham's Goal-Setting Theory)

ทฤษฎีนี้กล่าวถึงความสำคัญของการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนในการกระตุ้นความพยายามและการประสบความสำเร็จ นักเรียนที่ตั้งเป้าหมายที่ท้าทายและสามารถบรรลุเป้าหมายได้

มักจะมีแรงจูงใจในการเรียนรู้มากขึ้น การตั้งเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงและสามารถวัดผลได้ช่วยเพิ่มโอกาสในการประสบความสำเร็จทางการศึกษา

6. ทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Constructivism) ของพือาเจต์ (Piaget) และ Bruner (Bruner)

ทฤษฎีนี้มองว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นจากการที่นักเรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองผ่านการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ใหม่ๆ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อมีการสะท้อนและปรับปรุงความเข้าใจเดิม การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และการทดลองด้วยตนเองช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาและสร้างความรู้ที่ยั่งยืน ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จทางการศึกษา

7. ทฤษฎีการเรียนรู้ผ่านการรับรู้ (Cognitive Learning Theory)

ทฤษฎีนี้เน้นที่กระบวนการทางปัญญาของนักเรียนในการจัดการข้อมูลและความเข้าใจใหม่ๆ นักเรียนที่สามารถจัดระเบียบและเข้าใจข้อมูลได้ดีจะสามารถเรียนรู้และประสบความสำเร็จได้มากขึ้น การสนับสนุนจากอาจารย์ในการสร้างกระบวนการคิดและการพัฒนาทักษะทางปัญญาจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ (Garrison, D. R., & Vaughan, N. D., 2008)

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียนต่างมีบทบาทในการส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาของนักเรียนผ่านปัจจัยต่างๆ เช่น แรงจูงใจ การสนับสนุนจากสังคม การตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน และกระบวนการคิดที่มีประสิทธิภาพ

บทบาทของผลกระทบของการเรียนรู้แบบออนไลน์ต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียน

การเรียนรู้แบบออนไลน์มีบทบาทสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียนในหลายมิติ ทั้งในด้านบวกและลบ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ (Allen, I. E., & Seaman, J., 2017).

1. ความยืดหยุ่นในการเรียนรู้

การเรียนออนไลน์ช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้จากทุกที่และทุกเวลา ทำให้สามารถจัดสรรเวลาเรียนได้ตามความสะดวกของตนเอง นักเรียนที่มีข้อจำกัดด้านเวลา เช่น

นักเรียนที่ทำงานไปด้วย หรือมีภารกิจอื่น ๆ สามารถใช้ประโยชน์จากความยืดหยุ่นนี้เพื่อให้สามารถศึกษาและทำการบ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การเข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้ที่หลากหลาย

การเรียนออนไลน์ช่วยให้นักเรียนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลการเรียนรู้ที่หลากหลายได้อย่างง่ายดาย เช่น วิดีโอการสอน เอกสารประกอบการเรียน หรือบทความวิจัยต่าง ๆ ซึ่งเป็นการขยายขอบเขตของการเรียนรู้ให้กว้างขวางขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถทำการเรียนรู้เพิ่มเติมหรือทบทวนเนื้อหาได้โดยไม่จำกัดเวลา

3. การใช้เทคโนโลยีในการเสริมสร้างทักษะดิจิทัล

การเรียนออนไลน์เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ฝึกใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งช่วยเสริมทักษะด้านดิจิทัลที่มีความสำคัญในยุคปัจจุบัน การใช้เครื่องมือออนไลน์ต่าง ๆ ในการทำงานหรือการเรียนรู้ สามารถช่วยให้พวกเขาพัฒนาทักษะที่จำเป็นในสังคมยุคใหม่ (สารพัตน์, ข., 2561)

4. การขาดการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

การเรียนออนไลน์มีข้อจำกัดในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับผู้สอนหรือเพื่อนร่วมชั้นเรียน ซึ่งอาจทำให้ขาดโอกาสในการเรียนรู้แบบกลุ่ม การพูดคุยและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันอาจลดลง การปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียนจริงช่วยให้นักเรียนมีโอกาสดีกทักษะทางสังคมและพัฒนาความสัมพันธ์กับเพื่อน

5. ความท้าทายด้านการจัดการเวลาและการวินัยในตนเอง

การเรียนออนไลน์ต้องการความสามารถในการจัดการเวลาและความมีระเบียบวินัยในการเรียนรู้มากกว่าการเรียนในห้องเรียนปกติ นักเรียนที่ขาดทักษะในด้านนี้อาจพบว่า การเรียนออนไลน์ยากต่อการควบคุมและอาจสูญเสียแรงจูงใจในการเรียน ทำให้ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จทางการศึกษา

6. ความแตกต่างทางการเข้าถึงทรัพยากร

นักเรียนบางคนอาจประสบปัญหาการเข้าถึงเทคโนโลยีที่จำเป็น เช่น คอมพิวเตอร์หรืออินเทอร์เน็ตที่มีคุณภาพ ซึ่งอาจทำให้เกิดช่องว่างทางการศึกษาระหว่างนักเรียนที่มีทรัพยากรและนักเรียนที่ไม่มี (Moore, M. G., & Kearsley, G., 2012).

บทบาทของการเรียนรู้แบบออนไลน์มีทั้งข้อดีและข้อเสียที่ส่งผลต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียน การสนับสนุนที่เหมาะสมจากทั้งผู้สอน ครอบครัว และเทคโนโลยีที่ดีสามารถช่วยลดข้อจำกัดและเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป

การเรียนรู้แบบออนไลน์มีทั้งผลกระทบในด้านบวกและลบต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียน โดยผลกระทบเหล่านี้สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผลกระทบเชิงบวก

- ความยืดหยุ่นในการเรียนรู้ นักเรียนสามารถเรียนรู้จากที่ใดก็ได้และตามเวลาที่สะดวก ทำให้สามารถจัดการเวลาได้ดีขึ้นและเหมาะสมกับตนเอง
- การเข้าถึงทรัพยากรการเรียนรู้ การเรียนออนไลน์เปิดโอกาสให้นักเรียนเข้าถึงสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น วิดีโอ บทความ หรือแหล่งข้อมูลออนไลน์ต่างๆ ซึ่งช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการเรียนรู้
- การพัฒนาทักษะดิจิทัล การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอนช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะทางดิจิทัลที่จำเป็นในยุคปัจจุบัน

2. ผลกระทบเชิงลบ

- การขาดปฏิสัมพันธ์ทางสังคม นักเรียนที่เรียนออนไลน์อาจขาดการปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นเรียน ซึ่งอาจทำให้ขาดการพัฒนาในด้านทักษะทางสังคมและการทำงานเป็นกลุ่ม
- ความท้าทายในการจัดการเวลา การเรียนออนไลน์ต้องการความมีระเบียบวินัยในการจัดการเวลา นักเรียนที่ขาดความสามารถในการจัดการเวลาอาจมีผลการเรียนที่ไม่ดี
- ปัญหาด้านการเข้าถึงเทคโนโลยี นักเรียนบางคนอาจประสบปัญหาด้านการเข้าถึงอุปกรณ์และอินเทอร์เน็ตที่จำเป็นในการเรียนรู้ ทำให้เกิดช่องว่างในการเข้าถึงการศึกษา

โดยรวมแล้ว การเรียนออนไลน์สามารถช่วยส่งเสริมความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียนได้หากได้รับการสนับสนุนที่เหมาะสมและมีการใช้เทคโนโลยีที่ดี การปรับตัวและการพัฒนาทักษะในการจัดการเวลาและการปฏิสัมพันธ์ออนไลน์ก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนออนไลน์ได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- บุญส่ง, ว., & ปัญญา, พ. (2563). การศึกษาผลกระทบของการเรียนออนไลน์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *วารสารการศึกษา*, 15(3), 45-60.
- สารพัฒน์, ช. (2561). ผลการศึกษาผลกระทบของการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในห้องเรียนออนไลน์. *วารสารการศึกษาออนไลน์*, 4(2), 20-32.
- อำนาจ, ก. (2562). ผลกระทบของการเรียนการสอนแบบออนไลน์ต่อความสำเร็จทางการศึกษา. ใน ว. ธนภัทร (บรรณาธิการ), *การศึกษายุคดิจิทัล: ทฤษฎีและปฏิบัติ* (หน้า 125-150). สำนักการพิมพ์แห่งหนึ่ง.
- Bernard, R. M., Borokhovski, E., Schmid, R. F., Tamim, R. M., & Abrami, P. C. (2014). *A meta-analysis of blended learning and technology use in higher education: The intersection of theory and practice*. *Computers & Education*, 70, 1-12. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2013.07.041>
- Allen, I. E., & Seaman, J. (2017). *Digital learning compass: Distance education enrollment report 2017*. Babson Survey Research Group. <https://onlinelearningsurvey.com/reports/digital-learning-compass.pdf>
- Moore, M. G., & Kearsley, G. (2012). *Distance education: A systems view of online learning (3rd ed.)*. Cengage Learning.
- Garrison, D. R., & Vaughan, N. D. (2008). *Blended learning in higher education: Framework, principles, and guidelines*. Jossey-Bass.
- Anderson, T., & Dron, J. (2011). *The theory and practice of online learning (2nd ed.)*. Athabasca University Press.